

Učiteljski tovariš

Stanovsko politično glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveta«

Uredništvo in sprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefranktranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak tretjek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list a članarino. Oglaš po ceniku in dogovoru, davok poseba. Pošt. ček. rač. 11.153. Telefon 3113

Naši dolgovi

Pljus svetovne gospodarske krize je omajal temelje splošnega gospodarstva in menda še ni zabeležila zgodovina takih strupenih bojev človeštva z življenjem, kakor so ravno danes vidni prav pri vseh slojih. Kriza, ta prav posebna življenjska šola, je napravila iz ljudi iznajdljive, razsodne, preračunljive, politično spremenljive in egoistične sužnje dela. Stremiljenje človeštva je obupen klic po ohranitvi — po življenju, mrzlično iskanje izhodišč iz arene splošnih zmešnjav in pririvanje posameznika — pa čeprav preko glave in hrbta svojega soborca — do kruha.

Lov za kruhom je spremenil kvaliteto prejšnjega dela ter osredotočil ves napor duševnih in fizičnih delavcev v smer zadostitve nujnih življenjskih zahtev. Seveda je taka vrsta dela ustvarila nov tip človeka, robota, ki opravlja svoj posel mehanično, brezbržno in brez onega veselja in iznajdljivosti, ki sta predpogoja pravega uspeha vsakega udejstvovanja. S skeptičnim pogledom zremo v bodočnost, ki naj nam prinese razjasnitev današnjega stanja v korist človeka in njegovega napredka. Težke razmere nadvladajo še tako močne močnike, one nam vsiljujejo misel o nerazrešljivi uganki zmage človeka nad krizo.

Kriza je povzročila tudi zadolžitve slovenskega učiteljstva v prav občutni meri. Vzgojna misija med narodom ga postavlja na posebno kritično stališče. Učitelj je v vsem svojem delu v šoli in izven nje podvržen javnemu mnenju bolj kot nobena druga stroka državnih namestencev, dočim je po višini plačila enak imenovanim tovarišem. Njegov poklic mu namreč ne dopušča omahovanja in zastajanja, temveč ga sili, da stopa z duhom časa, pa čeprav preko največjih žrtev. Živi organizmi poznajo le stroge zakone dinamike!

Važnost njegovega dela je zapisana med samim narodom, ki hrani dokaze za to.

Nimamo namena dajati s tem učiteljstvu posebnih privilegijev in ustvarjati novo kasto državnih namestencev, temveč hočemo le pokazati naši javnosti — sodniku — razmerje med važnostjo našega dela in našim gmotnim položajem.

Naša banovinska sekcija JUU v Ljubljani je razposlala svojim članom posebne vprašalne pole o zadolžitvah. Niso vsi odgovorili — znak neugodnega položaja — vendar so skupne številke važno opozorilo, da je sedanje stanje meja, preko katere ne sme seči še tako potrebna roka. Od 34 učiteljskih društev je odgovorila polovica članstva 24 društev in še ti nepopolno, dokaz, da se je sekcija doteknila delikatnega in diskretnega mesta svojega članstva. Poslane številke nam nudijo sledečo sliko: dolg denarnim zavodom okoli 2 milijona din, privatnikom 3 in pol milijona din, na hipotekah okoli 1 in pol milijona din, Skupno torej okoli 7 milijonov dinarjev, dočim jamčijo isti za vsoto 2 in pol milijona dinarjev. Ako pa računamo vse v JUU organizirane tovariše (3400 in one, kar jih manjka do 4100, toliko je učiteljstva v naši banovini), lahko mirno napišemo ogromno številko 15 milijonov dinarjev! Morda še več!

Zakaj? Kako?

Učitelj mora biti močna ugledna osebnost, klicar zdravega narodovega napredka, narodov svetovalec, pomočnik in vodnik, demokrat najširšega kova, poznavatelj duha časa in pred vsem vzgojitelj. Izvajanje naštetih funkcij zadeva vedno ob finančno vprašanje in današnji gmotni položaj učitelja ni več v pravem razmerju z važnostjo njegovega dela, o čemer se lahko prepričamo z bežnim pogledom med življenje učiteljev in njihovih družin.

V splošnem opazimo, da se učiteljstvo omejuje na skrajne izdatke, da lahko shaja s svojimi dohodki. Seveda pa se mora odredi vsem prosvetnim sredstvom v škodo lastne izobrazbe in celo zdravstvenim — stvarnim potrebam kot zobozdravništvu, temeljitemu zdravljenju boleznih, itd.

Natančnejši pogled v denarne zadeve učiteljstva dobimo, ako ločimo poročene od neporočenih. Ganiati morajo žalostne opombe na vprašalnih polah, ker so, v objavljeni diskreciji, napisane povsem odkritosrčno. Zadolženo možovo posestvo pomaga odplačevati žena-učiteljica s svojo okrnjeno plačo. Učitelj z osemčlansko družino, poročen z neučiteljico, 20 let v službi in še vedno v osmi skupini, ima 1745 din dohodkov. Drugod otroci študirajo, v hiši je bolezen. Žena čaka že 4 leta na izplačilo prejemkov po dobljeni tožbi drž. sveta, na ponovno urgenco ne dobi ne odgovora ne denarja in ima po 21. letu službe 600 din plače. Učitelj-oče 7 članske družine s strahom pričakuje trenutka, ko bodo začeli otroci hoditi v mestne šole. Premestitve so napravile vsem prizadetim velike dolgove. Višek tragike pa razodeva lakonična opomba nekega tovariša »Bolnice, klinike, pogrebi!«

Pomanjkanju, skromnemu življenju in vzdržnosti v telesnem in duševnem oziru so pa zapisani tudi mladi učitelji in učiteljice s svojimi nizkimi prejemki. Kruha in knjig potrebni nimajo možnosti onega svobodnega vzleta, ki je tako potreben mladi duši pri prvih korakih med deco in narod.

»Materi — očetu — staršem« so rešeni, ki se ponavljajo skoro pri vseh novincih, izražajoč ljubezen in hvaležnost. Drugje je zapisana obveza in odplačevanje deležev pri prevzemu doma. 74 let stari oče in 76 let stara mati se zanašata na hvaležnost svojega sina-učitelja v hribih. Poročilo svoji materi, ki ni mogla plačevati s skromno pokojnino svojih obveznosti, je pognalo novinca v obupen položaj. Novinka v gorah je zlezla v dolgove radi materine boleznih in njene smrti. Mlad tovariš se je oženil, zato ima dolg na pohištvu, dočim je drugi popolnoma opustil misel na lastno domače ognjišče, ker bi zanj potreboval mnogo denarja, a v stalnost svoje plače ne zaupa. Novinka v gorski vasi si je nabavila novo pohištvo, čez nekaj tednov je bila premeščena v oddaljen kraj. Tako dela mlado učiteljstvo dolg, iz katerega ne najde več izhodišča.

Posebno poglavje tvorijo uslužnostjo sodnikom, težave poroštev in menic. Zanimivo je dejstvo, da se učiteljstvo obrača mnogo bolj na privatnike, kakor pa na denarne zavode. Gotovo imajo prvi lažje obveze in plačilne pogoje. Učiteljstvo v zelo velikih srezih ima več dolga kot ono v manjših. Draginja v bližini glavnih centrov in v turističnih krajih zelo otežkoča učiteljevo življenje.

Najmanj je učiteljstvo dolžno na hipoteki. Slabi trije milijoni ne dokazujejo učiteljskega bogastva, temveč komaj nekaj hiš prešteti na prste obeh rok. Vkljenjeno v meje skromnega življenja, si ne more dovoliti tako visokih podvigov in zadolžiti se na račun — pomanjkanja kruha!

Kolega z 10letno prakso je apatično resigniral že na vse dobrote boljšega življenja, vendar pa se hoče boriti v organizaciji z nezmanjšano voljo in z »Povedati je treba!« končuje svoj račun dolga. Da, pokazati moramo svoje razmere vsi brez izjeme, vsi brez

izjeme se moramo boriti z legalnimi sredstvi za dosego svojih pravic, drugače nas bo progresivni val propadajočega svetovnega gospodarstva uklonil in strl!

Banovinska sekcija je, zavedajoč se našega položaja, naslovila z letošnje skupščine v Ljubljani na merodajna mesta resolucijo, ki je verna slika učiteljskega ugleda in revščine. Gmotno stanje je z zadnjimi znižanji doseglo brezupno točko in gre v škodo vsega našega narodnega udejstvovanja. Premestitve potencirajo škodo učiteljstvu, narodu in oblasti Učiteljstvo potrebuje za svoje delo ugleda bolj kakor vsak drug državni namesteneec, ker vzvišenost njegovega poklica ima opravka z živo materijo, z narodom, ki pa zahteva brezpogojno le resničnega človeka, sproščena vseh skrbi za vsakdanji kruh. Učiti in voditi narod je skrb nad vsemi skrbmi! Danes mora učitelj razjeden od skrbi preprostih življenjskih zahtev korakati kot v minulih zlatih dneh v svojem stanu primerni višini s časom naprej, ker to zahteva narod. Dokler more, gre, potem pa zgine v dolgovih.

Mimo tega materialnega propadanja učiteljskega stanu pa javnost ne sme iti brez zanimanja in odziva. Pomagati mora zavreti kolesa težkega voza naše tegobe, dirjajočega v gotovo propast. Vseposod čitamo danes o zaščiti, o ugodnostih pri odplačevanju dolgov, o prevzemu dela dolga s strani države in drugih sličnih ukrepah, ki imajo namen ustaviti gospodarsko propadanje različnih stanov in slojev. Učiteljstvo in drugi državni nameščenci smo vezani le na nestanovitne dohodke, ki zadostujejo komaj minimalnim zahtevam, kaj šele za okrepitev svoj učiteljstva v korist njegovega dela. Odpomoč, v taki ali taki obliki, je nujno potrebna in splošna želja učiteljstva.

Take in slične misli nas mučijo ob žalostni obletnici.

Mi vstajamo!

Glas najmlajših.

Mi vstajamo — — — Poslednji čas!
Mi nočemo umreti,
mi hočemo živeti!
Iz svojih vstajamo moči,
četudi smo pozni, mladi!
Kaj uk je zgodovine?
Bodočnost je mladine.

Ant. Aškerc.

Večletna brezposelnost nas je uničila materialno. Vendar to še ni bilo najhujše! Problem preživljanja smo začasno in zaslonno uredili, četudi na najbednejši način. Mnogo hujše kot problem kruha je bilo naše moralno-socialno vprašanje, problem našega pravičnega vračanja v družbo ter aktivnega sodelovanja v njej. To je bilo in je še najvažnejše, kajti brezposelnost nas je izrinila iz normalnega življenjskega toka. Družba — s svojim nerazumevanjem, neupoštevanjem, podcenjevanjem in izkoriščevanjem nas — nam ni dala ves čas niti enega stvarnega uspeha, napredka, zadovoljstva in veselja.

Nezadovoljni s samim seboj, smo bili nezadovoljni z vsemi drugimi. Vse prepogosto smo stali s prekritimi rokami ob strani, polni nevere in nezaupanja do vsega. Bolehali smo na usodnih dekadentnih boleznih, na desorientiranosti, apatiji, depresiji, pesimizmu in negativizmu. Vse velike akcije so nam izgledale čisto naivne in smešne, a manjše ničvredne in bedne. »Učiteljski tovariš« nam je bil pust in neaktualen. Od predsednikov in vodilnih predstavnikov naših akcij smo zahtevali izrednih, čisto popolnoma nemogočih uspehov, ne da bi pri tem sami prispevali najmanjše energije.

Ko smo prišli v službo, ni bilo nič boljše, ne z nami in ne z onimi, ki sploh niso nikdar občutili biča brezposelnosti na lastnem hrbtu. Nesmotna trošnja energij in večja ali manjša indiferentnost do skupnih stanovskih problemov, poleg ostre in krivične kritike vsega. Nekaj nezdravega in neživljenjskega je bilo med nami. Mrtvilo in nerazgibanost sta dušili naše vrste.

In vendar — mi vstajamo!

Vedno težji ekonomski položaj, vedno bolj ogrožena eksistenca sta v poslednjem času močno razvili in poostriili naš nagon samoohranitve in borbe proti lastnemu propadu.

Mi se prebujamo! Mi vstajamo! V naše vrste se vrača nova razgibanost. Postajamo zavednejši. Želimo aktivnega sodelovanja in soodločevanja. Vsi čutimo potrebo zbiranja, združevanja in enotnega nastopa vseh nas, ki imamo jasne in določene namene v svojem boju za obstanek, da se ti naši smotri na ta način realizirajo hitreje, laže in uspešneje.

Življenje in dogodki, ki ogražajo naš obstoj, napredek in razvoj, so nas postavili pred alternativo: enotnega nastopa in skupnih akcij ali lastnega uničenja in popolne duševne in gmotne odvisnosti. Odločili smo se za prvo, za življenjsko progresivnost.

Zgodovinski razvoj ne pozna pasivnosti!

A ne samo to! Pasivnost je propad, uničevanje. Nagon samoohranitve nas kliče v skupno borbo za obstanek, v skupno borbo

VSEBINA:

Naši dolgovi.
Mi vstajamo!
Počitniška tečaja za učiteljice gospodinjsko nadaljevalnih šol.
LISTEK: Bivše učiteljice v Kopru.
Splošne vesti. — Naša gospodarska organizacija. — Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU. — Naš glas. — Učiteljski pravnik. — Mladinska matica. — Šolski radio. — Stanovska organizacija JUU. — Novosti na knjižnem trgu.

pomenja to, da nas življenje kliče v skrito osebno srečo in mirno, malomeščansko zadovoljno uživanje življenja, a istočasno nas kliče in vleče v burno stanovsko borbo? Kam naj gremo? V čigavem imenu? V koga ali kaj naj verujemo? Čemu naj sploh verujemo? Čemu se naj sploh borimo, žrtvujemo?

Duh zavednega učitelja borca je poln nemira. Stalno išče odgovorov, jasnosti. Brez odziva hoče duševno harmonijo, jasno usmerjenost.

Hočemo jasnosti!

Brez krink, brez sentimentalne jokavosti in tudi brez idealističnega filozofiranja moramo pogledati jasno in odločno sodobni kruti realnosti v oči.

Velika moralna kriza razjeda današnjo družbo. Ona je vzročna posledica gospodarskega liberalizma in njene gospodarske krize. Zgodovinska preživelost, nered, anarhija. Notranja nemoč vsega, da se prilagodi zgodovinskemu razvoju. Rušijo se tradicije. Propadajo družine. Krhajo se norme dogovorjene morale. Zgublja se kriterij za dovoljeno in nedovoljeno. Tla pod nogami se premikajo. Vse je nesigurno, in strahotnem pričakovanju nečesa neznanega, novega, boljšega — slabšega? Nikjer ni trdne opore, nikjer sigurnosti, nikjer jasnosti.

Mi pa hočemo jasnosti! Mi si hočemo objasniti praktični zunanji in notranji moralni značaj vseh novih pojavov. Za nas je silno važno moralno razumevanje naših žrtev.

Poglobiti se moramo vase ter najti in nuditi lasten in jasen odgovor na vse probleme, ki mučijo duha sodobnega aktivnega pripadnika učiteljske zajednice.

Konkretno, praktično delo.

Elementarni razvoj življenja zahteva, da osebni nagon samoohranitve odstopi pred skupnim stanovskim nagonom. Današnje potrebe in razmere nas sili, da zožimo svoje delovno območje, da koncentriramo vse svoje moči na reševanje konkretnih ekonomsko in stanovsko socialnih problemov ter da se v prvi vrsti posvetimo praktični stanovsko politični borbi. Razviti in poglobiti je treba elementarno zavest stanovske skupnosti, vzajemnosti in sopomoči. Vendar to ni in ne sme biti vse!

Mi moramo ustvariti in razviti tudi močno stanovsko moralno zavest. Hočemo zavestno objasnitev naše stanovske borbe, da jo dvignemo, da ji damo višjo etično vrednost. Močna stanovska etična zavest naj osvoji in preporedi duševno življenje vsakega borbenelega pripadnika učiteljskega stanu.

Hočemo učiteljev — harmoničnih osebnosti — izkristaliziranih značajev — vztrajnih in doslednih borcev! Vstran s hlapi in klečeplaznimi koristolovci!

Peš. Sgl.

Počitniška tečaja za učiteljice gospodinjsko nadaljevalnih šol

Poleg raznih tečajev, ki so bili prirejani o počitnicah za učiteljstvo za razširitev in poglobitev njegove splošne strokovne izobrazbe, sta se vršila dva specialna tečaja za učiteljice gospodinjsko nadaljevalnih šol, in sicer: uvodni in metodični v Mariboru in tečaj za fino kuho v Ljubljani.

Uvodnega tečaja v Mariboru se je udeležilo 29 učiteljic. Sprejete so bile predvsem one, ki že imajo praktični tečaj in so eventualno že sodelovale na gospodinjsko nadaljevalnih šolah, nadalje one, ki kažejo resno zanimanje in voljo za delo med kmetsko mladino.

Kot druga leta, tako je tudi letos gospa ravnateljica »Vesne«, kjer se je tečaj vršil, poskrbela za čim večjo udobnost in domačnost in gotovo gre njej velika zasluga za dobre uspehe tečaja.

Namen uvodnega in metodičnega tečaja je: uvajanje v miselnost, v življenje in delo kmetskega človeka, v način običevanja s kmetom, v gospodarske, kulturne in socialne razmere na vasi ter v organizacijo in pouk na gospodinjsko nadaljevalnih šolah.

O kmetstvu je predaval šolski svetnik Jože Krošl, referent za gospodinjsko nadaljevalne šole. Njegova predavanja so obsegala: bistvo in pomen kmetstva za organizem človeške družbe, duhovni obraz kmetskega človeka, temeljni kmetske kulture, zgodovina

kmetskega stanu, vas in mesto, sociologija vasi, kmetska pedagogika in kmetska prosveta.

S temi predavanji je osvetlil udeleženkam vas in njene prebivalce iz vseh strani in momentov, ki jih mora poznati in upoštevati učiteljica, ako hoče začeti z izobraževalnim delom na vasi.

V nadaljnjem ciklusu predavanj je seznanil gospod svetnik poslušalke s pravilnikom in administracijo gospodinjsko nadaljevalnih šol.

Izmed nadaljnjih predavanj so žela mnogo zanimanja izvajanja predsednice odbora učiteljic gospodinjsko nadaljevalnih šol tov. Anke Mešičkove, ki je govorila o metodi pouka in o učnih pripomočkih. Na podlagi prakse in specialnega zanimanja za to šolstvo je jasno in točno predložila učno pot, ki vede do dosega smotra gospodinjskih nadaljevalnih šol.

Kot praktični del so se letos prvič priključile vaje o negi dojenčkov in so obsegale: pripravljavanje hrane, hranitev, pivljanje, kopanje, sončenje. Vaje so bile dnevno od pol 6. do 10. ure v Dečjem domu. Vodile so jih zaščitne sestre. Učiteljice so se jih udeleževale po grupah.

O zdravstvu na deželi sta govorila dr. Vrtovec Jože in dr. Benčan Josip.

Obpravnavala sta naslednje: nalezljive bolezni na deželi in obramba, alkoholizem, teoretično o negi dojenčka, stanovjska higie-

na, asanacija vasi, zdravstvena vzgoja v gošpodinjsko nadaljevalni šoli, prva pomoč, žena pred porodom in po porodu in o porodni postelji, rak.

Pri narodopisju je prof. Franjo Baš razmotrival o narodopisju — avtohtoni slovenski ljudski kulturi, o naših seliščih, o naših kmetijah, o materialni kulturi, o naši duhovni kulturi v vsakdanjem življenju, o kmetu in nivelizaciji kulture.

Tov. šolski upravitelj Belin Fran je pokazal izdelovanje pisanic.

O socialnem skrbstvu je predaval Brandner Anton, o kmetijskem gospodarstvu in združništvu pa dipl. agr. prof. Štifter Emerik.

Tečaj za fino kuho se je vršil v Ljubljani, v prostorih menze »Sloge«, pod vodstvom strokovne učiteljice Grete Prašnikarjeve od 2. do 10. julija 1936.

Ta tečaj se je osnoval na iniciativo učiteljic samih, organiziral ga je odbor učiteljic gospodinjsko nadaljevalnih šol. Vse stroške so nosile udeležence same.

Splošne vesti

ODGOVORNOST DELEGATOV JUU NAPRAM ČLANSTVU

Nekateri delegati so smatrali, da lahko na skupščinah nastopajo in zastopajo svoje osebno mnenje in da za to ne odgovarjajo članstvu. Da se to razmerje uredi, določa novi Pravilnik za skupščine in zborovanja JUU, ki je obvezen za vse člane JUU, sledeče: »Delegat odgovarja za vse izjave in za glasovanje na skupščinah družstvu, ki ga je delegiral. Članom in edincem JUU odgovarja le v toliko, v kolikor bi bile njegove izjave za te netočne ali žaljive. V tem primeru imajo oni, ki so prizadeti, pravico, vložiti pritožbo na stanovsko častno razsodišče JUU. Delegat so dolžni podati družstvu, ki jih je poslalo, na zborovanju točno in objektivno poročilo o svojem delu na skupščini, o svojih izjavah, predlogih in glasovanju. Posebno so dolžni podati poročilo o zadevah, za katere niso bili pooblašteni in v katerih so zavzeli drugačno stališče, nego so bili pooblašteni. Za ta svoj postopek so dolžni zahtevati posebej razrešnico in morajo opraviti spremembo stališča.« — »Za neobjektivna, pristrana in tendenciozna poročila pri družstvih odgovarjajo delegati skupščinskemu predsedništvu, ki ima pravico, prijavitelji delegata stanovskemu častnemu razsodišču, da postopa proti njemu.«

Delegati morajo biti pravi izraz razpoloženja in mišljenja učiteljskega in družstva, ki ga zastopajo. Iz tega razloga je treba tudi izbirati in pošiljati na skupščine delegate, ki bodo vršili to svojo dolžnost.

Organizaciji so potrebni na skupščinah delegati, ki bodo točno opisali razmere in težave, v katerih se nahaja učiteljsvo, šola in prosveta v dotičnem srezu, ki bodo pa znali pokazati tudi način in pot, kako se naj razmere izboljšajo.

Malenkostno je, zaletavati se in napadati upravo, ki se prav tako ali celo odločnejše bori proti obstoječim razmeram, pri tem pa samim ničesar pozitivnega ne storiti in povedati. Taki delegati niso resni.

Resen delegat bo imel pred očmi stvari, za katere se bori, ne pa oseb, proti katerim se bori, brez ozira na stvar, ki jo zastopajo in kako jo zastopajo.

Zato je potrebna odgovornost delegatev napram članstvu in družtvom ter morajo družstva resno pretresati poročila delegatev, ki so jih zastopali na skupščinah. V tem je napredek organizacije.

Nemogoče pa je, da bi delegati izdali mišljenje družstvenih članov in proti njihovi volji zastopali na skupščinah povsem drugo

Posebno v malo večjih krajih pridejo pogosto na vrsto prilike, ko je treba, da se učiteljica spozna tudi na finejšo kuho, postrežbo, in to je dalo tudi pobudo, da se organizira tečaj, ki naj pomaga učiteljicam do znanja fine kuhe.

Udeleženk je bilo 17. Stanovale so večinoma v Učiteljskem domu.

Pouk je bil samo popoldne, in sicer od 2. ure dalje. Voditeljica tov. Greta Prašnikarjeva, ki je že poučevala kuhanje na banovinskem praktičnem tečaju na Mali Loki, je sestavila 10 jedilnikov, ki so skupno obsegali okrog 90 izbranih jedi, kar je za tako kratek čas gotovo precejšnje število. Poleg nje, ki nam je nudila tovariško svoje znanje, se moramo zahvaliti za naklonjenost vodstvu gospodinjske šole in menze »Sloge«, ki nam je omogočilo tečaj pod zelo ugodnimi pogoji.

Zaključka se je udeležil tudi gosp. svetnik Jože Krošič, ki nas je tudi v tečaju obiskal in se zanimal za naše delo.

Slični tečaj se namerava prirediti tudi prihodnje leto, na kar že sedaj opozarjamo zainteresentke.

mišljenje. Iz tega razloga bi bilo potrebno tudi delegate izbirati po proporciju, da bi prišlo pravo mišljenje do izraza; iz istega razloga je pa tudi članstvo upravičeno kontrolirati postopanje delegata in izreči sodbo o njegovem postopanju.

Vsak učitelj mora smatrati svoj značaj za svojo največjo vrlino in največjo vrednost.

— Banovinska skupščina JUU v Ljubljani je v juliju 1935. na podlagi soglasnega predloga stanovsko-pravnega odseka na predlog referenta Franca Kokalja soglasno sprejela sklep: da naj se konkretni primeri prestopka rešujejo pred stanovskimi častnimi razsodišči, tovariši, ki so se na decembrskem zborovanju »Slovenske družbe« pregrešili napram JUU, naj se pa pozovejo pred razsodišče. — Ta sklep banovinske skupščine se nanaša spriču razprave v odseku na objavo v »Slovenec« z dne 29. decembra 1935. št. 299 pod naslovom »Božično zborovanje kat. učiteljsva.« ki se glasi: »Banski šolski nadzornik v pok. F. Lužar je v kratkih besedah povedal, da sta se vse dotlej min. ref. F. Erjavec in ban. šol. nadzornik I. Štrukelj z vsjo močjo zavzela za popravo krivice in predlaga nastopno izjavo, ki naj se da na glasovanje današnjemu zboru: »Prizadevanju min. ref. Erjavca in ban. šol. nadzornika Štruklja, da se preganjanemu učiteljsvu popravijo krivice, izrekamo zahvalo in zaupanje, obenem pa obsojamo vso gonjo in intriganstva proti navedenima in proti izvršitvi vladinega programa za popravo krivice.« Velikanski aplavz je pričel o sprejetju celotne izjave in na vprašanje predsednice, kdo glasuje za, so se dvignile vse roke navzočih.« — Upravni odbor sekcije JUU je na skupni seji upravnega in nadzornega odbora soglasno — brez vsakega ugovora — sklenil, da se mora izvesti takoj sklep banovinske skupščine.

Članstvo JUU mora vedeti, da se vrši borba za avtonomijo udruženja, katerega neodvisnost je treba čuvati in se zanjo boriti.

— Laskava pohvala enega od prvih o skupščini v Novem Sadu: »Moram čestitati učiteljsvu ob njegovi močatosti, ki se je izražala v Novem Sadu. Tamošnjim govori so me tako navdušili, da sem se nekaj dni prav prijetno počutil. Zelo me je razveselilo odkrito nastopanje za svobodo, pravilno razumevanje pojma demokracije, tako lepo in plastično

Iz teh začetnih poizkusov v starodavnem Koprju je izšlo nekaj mož, ki so se pozneje uveljavljali v našem kulturnem življenju. Naj omenim samo dirigenta Srečka Kumarja in umrlega režiserja sarajevskega gledališča Turka.

O priliki sestanka maturantov iz l. 1906. se je ugotovilo, da je obstojal v letniku poleg drugih tudi literarni krožek, ki je izdajal pisan list »Jutro«. Pri njem je sodelovalo 6 članov. Med temi n. pr. književnik Pahor Jože, avtor našega prvega socialnega romana »Medvladje«, sotrudnik »Ljubljanskega Zvoza« (nagrajeni roman »Serenissima«), »Dom in Sveta« ter drugih publikacij. Iz tega kroga je tudi pesnik Ločniškar Fran.

Poleg leposlovnih stvari je priobčil list tudi pedagoško snov in prirodopisne črtice.

Zanimivo je, da je dobil ta krožek stike tudi z Ljubljano in Zagrebom ter nameraval po maturi izdati »Almanah«, kar pa je ostalo le pri načrtih. Preprečile so to namerno finančne prilike, pa tudi dejstvo, da so se nekaj let prej ljubljanski učiteljski s svojimi »Prvimi listi« slabo odrezali.

Da ni bil imenovan list brez vrednosti in golo igranje priča to, ker je bilo več črtic priobčenih v podlistkih časopisov, nekaj pesmi pa v tedanji književni reviji »Slovan« in drugod. Skoro smešno je že, da je prevel neki bolgarski pesnik dvoje teh sonetov o morju, priobčenih v »Slovanu« menda leta 1906., na bolgarsčino in jih objavil v neki reviji. Vsaj tako je poročal neki delavski list, ki je izhajal takrat v Ljubljani. Ta dijaški list je bil pisan v enem izvodu in posamezne številke so ostale v različnih rokah. Vojna pa je te raztresene številke lista uničila.

Naročene smo imeli v letniku menda prav vse slovenske časopise in književne revije ter jih dogovorno posojali drug drugemu. To-

prikazanega, da ne zasluži ta samo pohvale, temveč tudi priporočilo — kot vzor. Razveselil sem se, ker sem videl, da je udruženje na pravi poti in ima na čelu ljudi, ki so vredni vsega zaupanja. Dolgo po skupščini sem čul, da so se govori resno in živo komentirali v pomembnih neučiteljskih krogih. Ti krogi so posebno poudarjali, da je novosadska skupščina važen datum za boljše dni učiteljskega stanu in naroda — tako je končal izkušen borec za nacionalne in učiteljske pravice in svobodo.

Vrši se borba za poštenje — proti uničevanju stanovskih, šolskih in prosvetnih dobrin.

— Prestopki članov JUU, ki spadajo pred stanovsko častno razsodišče. V zmislu čl. 52. pravil JUU in čl. 5. poslovnika o stanovskih razsodiščih, je treba pozvati pred stanovsko častno razsodišče vsakega člana, ki se pregreši proti določilom: Pod a): delovanje proti načelom in smotru organizacije, predvidenih v pravilih in ostalih odredbah, kakor: 1. Rušenje ugleda organizacije. 2. Delovanje, ki vpliva, da korporacije in merodajni faktorji podcenjujejo in omalovažujejo strokovno mišljenje, skupne zahteve in zaščite učiteljskih interesov. 3. Povzročitev in podpiranje nepravilnih premostitev. 4. Vplivanje, da bo nekdo premeščen iz partizanskih ozirov. 5. Izkoriščanje vplivnih oseb, korporacij in politične konjunktore na škodo organizacije in članstva. 6. Preziranje organizacijskih uprav. —

Iskren član JUU bo ob vsaki priliki pokazal solidarnost z vodstvom in tovariši, ki doprinašajo žrtve za stanovske pravice in svobodo.

— Po objavi v »Politiki« od 13. in 18. septembra 1936. premeščenih učiteljev narodnih šol

v drinski banovini	62
v vardarski banovini	52
v vrbaski banovini	53
v zetski banovini	52
v savski banovini	122
v dravski banovini	378
v primorski banovini	46
v dunavski banovini	77
v moravski banovini	10

Ne sme se delati nikake razlike med politiko in moralom. (Masaryk.)

— Varujte čast in ponos učiteljsva. V zadnjem času so se dogajali primeri, da so gotove osebe prihajale v službene kraje učiteljsva in citirale ter zasliševale učiteljsvo. Napram poedinim učiteljem so se ponašale te osebe na naravnost surov, osebno žaljiv in ponižujoč način. To poniževanje učiteljsva se je vršilo celo v pričo domačinov in tudi tujih nemerodajnih faktorjev. Predvsem moramo poudariti, da je z zakonom točno odrejeno, kdo ima pravico citirati učiteljsvo in ga zasliševati. Zakon pa predvideva tudi pogoje in način zasliševanja. Zakon celo predpisuje kazni za žaljivo in surovo postopanje. Nelegitimirane osebe nimajo pravice zasliševati in citirati učiteljsva, ki tudi ni dolžno se jim odzvati, dokler se ne legitimirajo, kdo jih pošilja in v čigavem imenu vrše oblast. Ker gre tu za učiteljsko čast in ponos stanu, pozivamo učiteljsvo, da odločno nastopi proti takemu postopanju in ga odbije.

Kdo more trditi, da je pot do zmage brez nevarnosti.

— VELIKONOČNO ZBOROVANJE SLOMSKOVE DRUŽBE. Gospod referent je tudi jasno očrtal načela sedanjega režima glede učiteljske politike, ki jamčijo predvsem, da se bodo popravile vse stare krivice, da pa se nove krivice ne bodo delale. — (»Slov. Učitelj«, Ljubljana, 31. V. 1936., št. 5-6.)

variš Mravljak, ki je bil bolj petičen, pa je kupil skoro vsako slovensko knjigo, ki je takrat izšla in je potem romala iz roke v roko. Tako smo tudi v tem oziru živeli kot ena družina.

Na zavodu se je zelo intenzivno gojila glasba. Dijaki so imeli med seboj pevske zборе in orkestre ter tudi nastopali z njimi — seveda brez kakih oblastnih dovoljenj. Take prireditve so se vršile po stanovanjih slovenskih družin kaznilniških paznikov, kjer so se zbrali vselej skoro vsi koprski Slovenci.

Življenje v tem obmorskem mestu pa je bilo tudi z drugih strani zanimivo. Slovenski in hrvatski dijaki so bili vedno v nekakem tihem boju z italijanskimi, ki so imeli oporo v mestnih oblasteh. Prebivalstvo samo, čeprav italijansko do fanatizma, pa je bilo Slovincem naklonjeno. Saj je poznalo njih poštenost in imelo je tudi kolikor toliko dobička od njih. Še 20 let po odhodu Slovincem je rekel sin italijanskega gostilničarja, pri katerem so se shajali slovenski dijaki, našemu tovarišu: »Za vami Slovenci nam je bilo resnično žal, ne samo zaradi dobička, ampak tudi zato, ker ste bili zelo dostojni. Moj rajni oče je vedno tožil za vami: Kje so naši ljubi Slovenci, ki se niso topli in niso goljufali.«

V šoli je moral znati slovenski ali hrvatski dijak več kot italijanski, kar potrjujejo še sedaj živeči profesorji, ker se je sicer italijanski župan pritoževal, češ, da se Slovinci protežirajo.

V takih razmerah je tembolj rastla v dijakih narodna zavest. Tako smo n. pr. naročili skupno iz Ljubljane slovenske vžigalice Družbe sv. Cirila in Metoda, ker so se v mestu dobile samo italijanske. Škatljice s slovenskimi barvami smo demonstrativno kazali italijanskim petelinčkom. V drugo gostilno v mestu nismo šli kot k omenjenemu Toma-

CENJENEMU UČITELJSTVU

sporočamo, da je došla za jesensko in zimsko sezijo ogromna izbira DAMSKEGA IN MOŠKEGA BLAGA v volni in bombažu. — Cenjeno učiteljsvo uživa pri trvdki posebne plačilne ugodnosti.

A. ŽLENDER

LJUBLJANA
MESTNI TRG 22

Trvdka je znana radi solidnosti in dobrih kvalitet! Vzorci na zahtevo poštnine prosto!

— Uredba o zaščiti kmetov ne dopušta odpisov v breme vlagateljev! Ker se širijo o novi uredbi o kmečki zaščiti neosnovane govorice, opozarja Zveza jugoslovenskih hranilnic v Ljubljani na to, da ne grozi vlagateljem denarnih zavodov niti najmanjša nevarnost niti delnega odpisovanja vlog, ker bodo vsi denarni zavodi, ki bodo odpisali svojim kmečkim dolžnikom del njihovih dolgov, prejeli od države odškodnino za vse odpise, za katere ne bi zadostovale njihove rezerve in pri bankah še polovica delniške glavnice. Zato nova uredba o kmečki zaščiti sploh ne dopušta niti najmanjšega odpisa v breme vlagateljev.

— Ne samo na odru, temveč tudi v razredu pri pouku čitanja vam bo Zolnirjeva igrica »Šola v nebesih« dobro služila. Otroci čitajo radi po vlogah, pri čemer se dobro vežbajo v estetsko pripovedujočem čitanju. Igrica ima mnogo vlog in jo odlikuje lep jezik. Cena je znižana. Stane samo Din 3—. Tovariši, sezite po nji, napravite otrokom veselje. Naročite se pri »Učiteljskem domu v Mariboru«. Dopolnica zadostuje.

— Skupna nastava od prof. A. Defrančeskega dobiše se dok zalija traje uz cijenu od Din 20— po komadu. Knjiga imade 103 strana, 8° formata. Nakladnik: Sekcija Jugoslovenskog učiteljskog udruženja za Savsku banovinu u Zagrebu. Trg Kralja Aleksandra 4/I.

— »Slovenec« je objavil od 8. jan. 1936. do 20. septembra 1936. vsega 820 učiteljskih premostitev v dravski banovini.

Ker se ni moglo urediti tako, da bi bilo močno to kar je pravično, se je uredilo tako, da je pravično to kar je močno. (Pascal.)

— Kako prodirajo ideje in načela Deklaracije o nestranskih učiteljski organizaciji. Če danes še ne razumejo pristaši poedinih strank in režimov, da je JUU nestranskska organizacija — četudi se bori v vsaki situaciji proti kvarnim vplivom dnevnih politike na šolo in stan — je pokazala skupščina JUU v Novem Sadu, da bo to prepričanje kmalu prodrl med vsem učiteljsvom, četudi danes še dominirajo pri vladajočih strankah ob vsakokratnih režimih učiteljsko-strankarij na težnjami stanovske organizacije ter pomagajo ustvarjati škodo stanu in šoli. — V tem je bistvo borbe, ki je bila vsiljena JUU v Novem Sadu in za kar se mora boriti učiteljsvo.

Učitelj brez značaja je garjeva ovca med mladino in narodom.

sinu, ki ni bil prenapet Italijan, pač pa smo v prostih dneh obiskovali zidanice slovenskih okoliških kmetov, ki so tako radi poslušali petje slovenskih študentov.

Zaradi žaljenja naše narodnosti s strani nekega italijanskega učitelja smo proglasili nekoč celo stavko. Sestanek upornikov je bil v mraku za starim mestnim pokopališčem zunaj mesta. Po temperamentnih revolucionarnih govorih smo soglasno napovedali neizprosen boj krivici. Stavkokaza ni bilo med nami, čeprav se je bližala nevarna ura mature. Pri zasliševanju in »pogajanjih« se je vsak odrezal tako na kratko in odločno, da je ravnatelj Bežek, ki je pač moral izvršiti svojo uradno dolžnost, spoznal razmere in jih je zagrižen Italijan gotovo več slišal kot mi. Seveda smo o razmerah pridno poročali slovenskemu časopisju. Naš g. razrednik se je navidezno držal zelo resno, videli smo mu pa naravnost v dušo, kako ga je veselilo, da ima take fante. Profesor zgodovine pa je modro pripomnil prijatelju: »Čeravno nimajo še zrelostnega spričevala, pa so že zreli — za revolucijo.« Tako se je končala ta romantika brez vidnejših posledic, le učenja in redovanja je bilo tiste dneve nekaj več.

Se neki dogodek je tiste čase dvignil našo prebujajočo se zavest. L. 1906. se je v dunajskem parlamentu bil boj za tajno in direktno volilno pravico. Po mestih in industrijskih krajih so nastopale delavske množice in glasno zahtevale svojih pravic. Tudi za Koper je bil napovedan tak šhod. Po šodu pa so se vršile demonstracije po mestu. Ravnatelj Bežek je že prejšnji dan dal zavodu prosto, da bi se dijaki v šolo ali iz šole grede ne mešali med demonstrant. Moral bi biti seveda vsi doma. Naš g. razrednik naj bi pa malo popazil, da bi se maturanti kaj ne spozabili. Večina je res gledala to vrvenje iz daljave, trem pa žilica kar ni dala miru. Rajni

Bivše učiteljske v Koprju

(Spomini letnika 1906.)

Tridesetletnico mature so praznovali med počitnicami v Celju maturanti nekdanjega koperskega učiteljskega iz l. 1906. Izmed 28 abiturientov je živih še 19 in sicer 16 aktivnih in 3 upokojeni (2 v Italiji). Pet jih je padlo v vojni, štirje so pa umrli za drugimi boleznimi. Od treh gojencev hrvatskega letnika je živ še tov. Dukič Edo iz Zagreba, ki se je tudi udeležil sestanka.

Marsikomu je morda neznan, da je bilo nekdanje kopersko učiteljske edino slovensko učiteljske v bivši Avstriji. Italijani in Hrvati so imeli tu svoje vzporedne letnike, ki so se pa ob nekaterih predmetih družili s slovenskimi. Slovenski letniki so se malo pred svetovno vojno preselili v Gorico.

Pod ravnateljem Bežkom se je učiteljske v Koprju v vseh ozirih zelo dvignilo. Mož je bil sam odličan pedagog in je naredil na zavodu red, ki ga pred njim ni bilo.

Življenje v starem obmorskem mestu je bilo prav zanimivo. Čisto italijansko gnezdo trgovcev, ribičev in delavcev ni sicer nudilo ničesar duševnega, zato so se pa dijaki tembolj vezali drug na drugega in se v prostem času bavili z vsem mogočim. Ustanavljali so med seboj literarne, glasbene in dramatične krožke, seveda tajno, ker je bilo po avstrijskih šolskih predpisih vsako združevanje dijakov prepovedano. Skoro vsi Slovenci so stanovali pri slovenskih ali hrvatskih družinah kaznilniških čuvajev in so jim bili tudi prostori na razpolago za različne prireditve, ne da bi oblast prišla temu na sled. Skoro ni bilo slovenskega dijaka, da bi ne bil zaposlen pri enem ali drugem krožku.

— Kdo postane nemogoč kot član JUU. Nemogoče je, da bo član JUU oni učitelj, ali učiteljica, ki se ne ravna po pravilih JUU in predpisih, ki jih enodušno sklene kot obvezne glavna skupščina JUU. Tak član mora ali sam izstopiti, če se ne strinja s pravili ali sklepi, ali pa morajo odbori društev in zavednejši člani proti njim nastopiti pred stanoškimi razsodišči. Nemogoče je, da bi se člani organizacije okoriščali na strankarski način, na škodo svojih sotovarišev in načel, ki jih organizacija zastopa in brani. Nemogoče je, da bi organizacija mogla dopuščati svojim članom, da podpirajo stvari, proti katerim se organizacija bori, da molče ob njih in jih direktno ali indirektno omogočajo. Nemogoče je, da bi ostali člani organizacije oni strankarji, ki pri vladajočih strankah ob vsakokratnih režimih mimo vplivov in teženj stanovske organizacije pomagajo pri škodi, ki se povzroča stanu in šoli. Take primere morajo društva razčistiti pred razsodišči!

— Štiri lepe, zanimive knjige za 20 Din. Odpovej se skromnemu izletu, izdatku za bežno zabavo, pa boš imel že čez en mesec obilo veselja in zadovoljstva s knjigami Vodnikove družbe. Ne odlašaj, da ne zamudiš roka za včlanjenje!

— Društvo upok. učiteljstva ima v oktobru svoj mesečni sestanek pri Novem svetu šole v četrtek, 15. okt. ob 3. uri popoldne. Na tem sestanku proslavimo 80 letnico društvenega predsednika, viš. šol. nadzornika v p. g. Fr. Gabrška. Vabljeni vsi njegovi častilci(ke).

— Tovarišice! Pri pouku iz gospodinjstva vam delo olajšata priročni knjižici: Prašnikar-Pleško: Prehrana, teorija kuhe in dom. — Mešček-Grum: Obleka in perilo, izdal odbor učiteljske gospodinjstvo nadaljevalnih šol. — Snov je prilagojena kmetškemu gospodinjstvu in zbrana tako, da odlično služi pri pouku in ustreza učnemu načrtu. — Naročata se pri tajnici odbora učiteljske gospodinjstvo nadaljevalnih šol Andreji Grum-Skuljevi, učiteljici, Brezovica pri Ljubljani.

— Omahljivci in neodločneži nikjer in nikdar niso deležni veselja in zabave! Ko je pa že prepozno, tožijo in tarnajo, češ: »Zakaj nisem pravočasno postal član Vodnikove družbe? Za skromnih 20 Din bi bil dobil pri svojem poverjeniku 4 lepe, zanimive knjige!« Pazi, da se letos tudi tebi ne bo tako zgodilo!

HIGIENSKI TEČAJ ZA UČITELJE V KRALJEVICI

Oblastni odbor »Protituberkulozne lige« v Osijeku je priredil v dneih od 7. julija do 4. avgusta t. l. higijenski tečaj za učitelje v Kraljevici, katerega je vodil učitelj Dragotin Raškovič, poslovodja P. t. l.

V tečaj so bili sprejeti prvenstveno učitelji iz teritorija imenovane lige, potem učitelji iz savske banovine, naposled pa iz drugih banovin.

Tečajniki so stanovali skupno v šoli; imeli so brezplačno kopanje, bili so oproščeni vseh taks in imeli brezplačen pregled in zdravljenje v sanatoriju za tuberkulozo kosti v Kraljevici. Dnevni red na tečaju je bil sledeči: dopoldne in popoldne zračne in sončne kopeli, kopanje in plavanje, praktične vaje v reševalnem plavanju, igre z žogo i. dr., zvečer pa predavanja v šoli. Predavalo je 5 zdravnikov, in sicer sledeče predmete: Otroške kužne bolezni; kužne bolezni vobče, način infekcije, ohromela telesa; spolne bolezni, gonoreja, sifilis; fiziologija ploda; patologija poroda, abortus in tumorji; telesna in duševna higiena pouka; vplji okolice na razvoj značaja, organske pomanjkljivosti in njihov vpliv na psiho otroka, socialni in ekonomski vplivi na razvoj značaja, alkoholizem, kriminal, prostitucija; seksualno obvestilo in seksualna vzgoja; vzroki slabega učenja; malarija; fiziologija prehrane; prva pomoč (praktične vaje), odstranjevanje tujih teles iz očesa, uše-

sa in kože, umetno dihanje, zaustavljanje krvi; reševanje utopljenca (praktično); reševanje od udara električne struje; zastrupljenje; psihologija samomorilev; opekline in zmrzline; masturbacija, seksualne motnje (dr. Milan Bedenič, šef šolske poliklinike v Osijeku). — Psiha šolske dece, ki boluje na tbc. (dr. Miroslav Delić, primarij sanatorija v Kraljevici). — Pljučna tuberkuloza (dr. Juraj Deverić, zdravnik v sanatoriju v Kraljevici). — O boleznih oči in nosa, pota infekcije (dr. Josip Rasuhin, zdravnik - higieničar iz Higijenskega zavoda v Zagrebu). — Aeroke-mijska vojna, obramba (praktično z maskami); praktične pripombe k nauku o zdravju na osnovnih šolah; značaj o povzdigi higijene vasi v cilju pobijanja tbc.; zdravstvena zaščita učencev v zvezi z zakonskimi predpisi (dr. Prokopij Uzelac, sreski sanitetski referent in tajnik Oblastne Protituberkulozne lige v Osijeku.) Zadnja lekcija je bila posvečena čitanju nagradjenih tem »O tuberkulozi«, izdelanih po dijakih IV. razreda učiteljske šole v Osijeku, in sicer: Gjura Petnjarića, Ivanke Vučić in Zorke Nikolić. Vsega skupaj je bilo predavanj 42 in pol ure.

Pod vodstvom upravitelja tečaja tov. Raškovića so napravili tečajniki več izletov, in sicer na: Bakarac, Bakar, Crikvenico, Omišalj, Rab ter na Obrovac (arheološki muzej, kate-rega je uredil učitelj Kolago; fjord, edea izmed najlepših predelov našega Jadrana.)

Vseh tečajnikov je bilo 50 po številu, in sicer iz raznih banovin; tudi iz dravske banovine je bil 1 učitelj.

Zeleti bi bilo, da se priredi tudi prihodnje leto enak tečaj; na ta način bi ti tečajji postali nekeka visoko šola zdravja, veselja in lepote, ki bo dala našim učiteljem — »borcem zdravja«, prave smernice v poučevanju moderne higijene. — Fr. Eržen.

— Državni upokojenci se opozarjajo, da po določilih čl. 30. Uredbe o osebnih in rod-binskih dokladi iz leta 1935. ni treba s »Pri-javo« za prejemanje te doklade, ki jo morajo vsi državni upokojenci predložiti finančni di-rekciji v Ljubljani v prvi polovici meseca oktobra, prilagati dokazov oblastev glede dej-stva, navedenih v prijavi. Vsak je sam odgo-voren za podatke v prijavi s posledicami, na-vedenimi v členu 31. te uredbe. — Odpadejo torej potrdila davčnih oblastev kakor tudi dveh državnih uradnikov, ki jamčita za pravilnost nekaterih navedb, kar vse je bilo prej predpisano. — Finančna direkcija je že v časopisih uradno razglasila, da lahko vsak poda prijavo v obliki navadne vloge, ker oblika prijave po čl. 29. ni predpisana, mora pa ustrežati predpisom členov 29, do 31. te ured-be. — V svrhu olajšave je Društvo drž. upo-kojencev za dravsko banovino v Ljubljani založilo obrazec take prijave, ki ustreza vsem omenjenim predpisom s potrebnimi navodili vred.

UPRAVITELSTVA OZIROMA KRAJEVNE ŠOLSKE ODBORE prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino »Popotnika« v zmislu opominov, ki so bili razposlani vsem dolžnikom. V nasprot-nem primeru bo uprava sicer primorana z oktobrom ustaviti dostavitev lista vsem onim naročnikom, ki niso krili naročnine do 1. 1936.

VSA SRESKA UČITELJSKA DRUŠTVA se opozarjajo in obenem naprošajo, da poravnajo zaostalo članarino v zmislu sklepa letošnje skupščine najkasneje do 10. decem-bra 1936.

Dalje je letošnja skupščina ponovno sprejela sklep, da se članarina plačuje mesečno naprej, ki jo poverjeniki na šolah nakazu-jejo društvu blagajniku, ta pa čimprej sekciiji. Vsak zaostanek plačil napram sekciiji bo moralo društvo v zmislu sklepa banovinske skupščine utemeljiti, ako se hoče izogniti posledicam, sprejetih na letošnji skupščini.

Društva, ki še niso poslala prijav za sep-tember, naj to takoj stori.

UPRAVA JUU.

Š., Jože s Krasa in Srečko so si kratkoma nadeli rdeče kravate in hajd med demon-strante. Prav lahko bi jih bilo opazilo oko g. razrednika. Do skrajnosti pravičnega in so-cialno čutečega gospoda pa je čisto prevzel dogodek blizu njegovega stanovanja, ko so demonstranti mesarju Debelihu razbili okna in so letela stegna in krače kar po zraku, ker ni hotel na zahtevo množice zapreti lokala. Pač si je pa policija dobro ogledala demon-strante in izsledila vse tri naše fante, saj nas je poznal vsak stražnik po obrazu. Sledile so seveda preiskave pred ravnateljem, ki je imel zelo hude besede, obtoženci pa prav nič ske-sanih src. Kazen je bila še kar uvidevna: le nekaj redov se je poslabšalo za eno stopnjo, pa pri maturi se je izpraševali strožje, čeravno so imeli takrat zopet vsi spokorne črne kravate.

Takoj po maturi je umrl tovariš iz hrvat-skega letnika Mezgec Josip, ki je bil nedo-segljiv humorist in je vedno skrbel za dobro razpoloženje pri nas in pri resnih profesorjih. Bil je izredno nadarjen slikar in je nameraval takoj po maturi na slikarsko akademijo v Prago, kamor ga je vabil hrvatski slikar Bukovac. Sam naš profesor risanja — poitali-jančeni Nemec — mu je obljubil mesečno podporo in tudi sošoleci smo se domenili, da ga bomo skupno podpirali. Bil je namreč brez staršev in se je preživljal največ sam s slika-njem portretov, ki mu jih je preskrboval celo profesor risanja. Mezgečeve posrečene kari-kature so krožile iz roke v roko in vzbujale povsod veselost. Ta dobri in izredno nadar-jeni tovariš je ostal v Kopru — za večno. O njegovem bednem življenju priča tudi to, da so mnogo let po njegovi smrti zasledili nje-govi tovariši daleč v Istri Mezgečeve slike. Oddajal jih je za majhen denar in za živila. Podobno bedno življenje je živelo še več dru-gih dijakov. Nekateri so si pomagali z in-

strukcijami, drugi z muziciranjem in podob-nimi posli. Hrano so dobivali nekateri v sa-mostanu pri kapucinih, drugi spet pri dobrih ljudeh. Saj so bili to največ sinovi revnega Krasa in bedne Istre.

V svetovni vojni je bilo iz našega letnika mobiliziranih 24 tovarišev, tedaj samo štirje ne, ki so se pa na svoj način odtegnili. Pet jih je zadela usoda, da so ostali v vojni, vsi drugi smo se zdravi ali vsaj malenkostno ranjeni vrnili, znak, da smo razumeli položaj. Razumljivo je, da smo se vsi odtegovali »ju-naskim dejanjem«, pač pa mačehi Avstriji namenoma več škodovali kot koristili.

Dobro pa se je izkazal takoj ob prevratu tov. Znidaršič, ki je kot poročnik izstopil v Celju, dobil za prvo silo 18 slovenskih fantov in razobesil na magistratu v Celju slovensko zastavo ter s to predrznostjo povzročil od-stop nemškega občinskega sveta. Oddelki Brudermannove armade so že hoteli zasesti mesto, ma jih je tovariš z vojno zvijačo pre-plašil. Oblastno nastopajočemu stotniku je zagrozil, češ da ima že on na gradu poljsko topništvo, po drugih postojankah pa polno strojnico in da naj se kar hitro odstrani s svo-jim oddelkom. Imel ni v resnici ničesar, a »junaški« stotnik jo je le odkuril naprej proti Mariboru. Tako je prešlo mesto v naše roke brez nepotrebnega prelivanja krvi in po pravočasni odločnosti in duhovni prisotnosti na-šega tovariša.

Kar razumljivo je za naš čas, da so tega tovariša pred nedolгим časom »pravi nacio-nalni ljudje« sumničili in denuncirali, da ni »dovolj« državotvoren. In to taki elementi, ki so prav do prevrata kričali: »Heil!«

Ob takih spominih smo praznovali svojo 30 letnico z željo, da bi nas našla prihodnja obletnica vse zdrave in pri vedno boljšem razpoloženju.

Naša gospodarska organizacija

—g Zadrudnikom Učiteljske samopomo-či. V zadnjih dneh meseca septembra t. l. ste prejeli položnice za 387. do 390. smrtni slu-čaj (Konjar Ulrik — Motnik, Šabec Avgust — Senj, Kratnar Marija — Kamnik, Likozar Marija — Ljubljana). Samski člani plačajo po 21 Din, zakonski pari pa po 41 Din. Za-mudniki naj nakažejo tudi vse zaostanke!

Seznam v III. četrtletju umrlih članov bo priložen prihodnji pošiljki položnic.

Vračila v podporni sklad zelo zaostajajo. Prošnje za podpore iz res nujnih socialnih razlogov kar dežujejo na upravo, denarja pa zaradi nerednega vračanja ni na razpolago. Prizadeti naj stori svojo dolžnost in nemudo-ma nakažejo zaostale obroke, da s tem omo-gočijo podporo tudi drugim potrebnim tova-rišem!

Najugodnejša posojila dobite v učiteljski hranilnici in posojilnici.

Kaj vse pišejo o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

—I Obeta se nam povišanje plač. Pred-sednik vlade je na zborovanju J. R. Z. v Beo-gradu 27. IX. izjavil med drugim: S sploš-nim zboljšanjem gospodarskih razmer v na-ši državi upamo, da bo napočil čas, ko bomo lahko ustregli tudi upravičenim željam našega državnega uradništva. (»Slov. dom« 28. IX.).

—I Zaradi besede »nastavnik« je nastala polemika tudi med »Pohodom« in »Slovenijo« od 25. IX.

—I Šola na Kočevskem. »Deutsche Zei-tung« od 27. IX. toži: Od 71 nemških razre-dov, jih je danes še 20. Na mnogih šolah ni nobenega nemškega učitelja več, čeprav bi jih lahko dobili.

—I Pri občinskih volitvah ni nasilja, piše »Domoljub« od 23. IX. »Vsak lahko kandidira, kjer hoče in voli kogar hoče. Saj vidimo, da zlasti učiteljstvo glasuje za protivladno stranko, za katero uradništvo kar povsod divje agitira. Kljub temu nihče od teh ni bil vržen zaradi politike na cesto, nihče ni bil zaradi svojega opozicionalstva preganjan ali prestavljen.

—I Po napadu slovo. Napadena in ranjena učiteljska dvojica, Lojze Zupanc in njegova gospa, sta premeščena iz Skocijana pri Tur-jaku v Staro Cerkev pri Kočevju. V Skoci-janu je Zupanc dal pobudo za zidavo novega šol. poslopja, bil je poveljnik gasilske čete in močno poživljal društveno in prosvetno delo. (»Jutro« 22. IX.).

—I Odbor za narodno prosveto, katerega naloga je pobijanje slabih razvad in zablod, pobijanje zastarelih predsodkov ter pospeševanje in širjenje pismenosti in poučevanje najširših ljudskih slojev, — se je osnoval pri ministrstvu prosvete. (»Jutro« 22. IX.).

—I Vzdrževanje šol preide na banovino. Tega niso zadovoljni trgovci. Posebno se je-zijo na pasus uredbe, ki se glasi: »Če bano-vine z dosedanjimi dohodki ne bi mogle sha-jati, potem smejo uvesti nove doklade na vse državne davke, ki pa jih v mestnih občinah ne smejo pobirati.« »Trgovski list« od 12. IX. dostavlja k temu: Morda nas razvesele še s tem, da bodo dovolili banovinam, da pobi-

Tri stvarci...

Najpoprej jo je dolgo sam preizkušal, župnik Kneipp, preden je dal sladni kavi, pri-pravljeni po njegovih navo-dilih, tudi svoje ime, svojo sliko in svoj podpis. To troje pa je še tudi dandanes na vsakem pristnem zavitku

Kneippove sladne kave

rajo posebne doklade tudi za vzdrževanje učiteljev, da pa bo seveda predpisovala učne načrte in nastavljala učitelje še naprej dr-žava.

—I Ob smrti ravnatelja Juga se spominja »Jutro« od 27. IX., kako je imel Jug na skup-ščini Zveze slovenskih učiteljskih društev v Novem mestu dne 7. avg. 1910 ognjevit govor, kjer je rekel: »Prišel bo čas, ko se ne bomo pozdravljali pod črno-žolto, marveč pod belo-modro-rdečo zastavo«. Zaradi teh besed je prišel v disciplinsko preiskavo in za-časno ob službo. Govorilo se je, da pridejo v disciplinsko preiskavo tudi vsi prisotni učitelji, ki so burno ploskali. Ker jih je pa bilo okrog tisoč, je disciplinska preiskava le od-padla.

—I Da vzdrževanje šol prevzame bano-vina komentira »Domoljub« od 23. IX. takole: Prav je, da se je vzelo občinam neznošno šolsko breme, vendar pa naj bi država odsto-pila banovinam za vzdrževanje šol tudi kak-šen finančni vrecel. Tako naj bi se n. pr. bano-vinska trošarina, nabrana v naši pokrajini, vrnila Sloveniji v celoti, pa bi banovina novo šolsko breme že lahko vzdrževala.

—I O angleški šoli piše v »Politiki« od 13. IX. Pr. Milojevič in dokazuje, da je angle-ška šola najboljša. Ne matra sicer učencev z znanjem, pač pa vzgaja karakterje. Šola je bolj svobodna in učitelji znajo zainteresirati učence za snov. Zato pa se učenci šole vese-lijo.

—I Učitelj odgovarja za življenje učen-cev. Pred sodiščem v Brnu se je začel proces zaradi znane nesreče s splavom, kjer je uto-nilo 31 šolskih otrok. Obtožnica očita učite-ljem, da so po malomarnosti dopustili preve-liko obtežitev splava in da so zato odgovorni za nesrečo. (Jutro« 17. IX.).

—I Visoke šole za telesno vzgojo so na vsch 26 nemških univerzah, pri nas se usta-navlja šele prva taka šola. (»Slovenski dom« 19. IX.).

—I Atentator na učitelja Einspielerja v Dolu zloglasni Ivan Ogrin je zopet kaznovan zaradi tatvine in napada na orožnike na 1 leto in 3 mesece zapora. (»Slov. narod« od 18. IX.)

Naš glas Mladinska matica

Da razjasnimo vse moreče probleme, da izpolnimo občutljivo praznoto v naši stanov-sko-politični literaturi, da se še bolj strnemo pri skupnem, poglobljenem delu, otvarjamo z današnjo številko »Učit. tovariša« novo ru-briko — Naš glas.

Hočemo, da postane Naš glas res naš, res izraz naših najglobljih stremeljenj in hotenj. Hočemo, da pri njem sodelujejo vsi tovariši — borci. Hočemo, da se sliši in upošteva Naš glas kot izraz stremeljenja učiteljske avant-garde.

Ustvariti moramo močan učiteljski po-kret, enotno učiteljsko fronto, zato hočemo vzajemnih akcij, enotnega nastopa in sodelo-vanja vseh.

Hočemo resnične poglobitve dela, smo-trene usmeritve, racionalne potrošnje energij, vidnih uspehov, resničnega napredka.

Samo propad in smrt prideta sama od sebe, vse drugo je treba ustvariti, priboriti. Zato vstanimo in pristopimo k skupnemu de-lu, k vzajemni borbi.

Vsi prispevki in dopisi se naj pošiljajo na naslov: Uredništvo »Učit. tovariša« — Naš glas — Ljubljana, Frančiškanska ul. 6/I.

Peš.

Učiteljski pravnik

—§ V Ročnem katalogu na strani 86. je v odstavku »Kdo lahko prosi za napredova-nje I. IX. 1936. iz VIII. in VII. v VII. in VI. skupino« tiskana pomota v letnici. Pravilna letnica je 1933.

Na str. 83. v 3. vrsti II. odstavka se je tudi vrnila pomota in mora biti letnica »1935« in ne »1925«. Prosim, popravite! — V. G.

—mm »Naš rod« bo povečan in izide na 40 straneh. Bo tako največji slovenski mladinski list. Že dozdaj je bil bogato ilustriran, odslej bo še bolj. V njem ne bodo sodelovali samo naši najboljši pesniki in pisatelji, ampak tudi najboljši ilustratorji. 16 strani bo določenih nižji, 24 strani višji stopnji in bo zato uporabljen kot pomožno čtivo za učence v nižjih kot v višjih razredih, tembolj, ker se vsebinsko približa šolskemu listu. Kljub povečanemu obsegu pa ostane cena ista. Vsak učenec nižjih kot višjih razredov bi moral biti naročnik. Z »Našim rodom« si učitelj olajša delo v šoli.

—mm Do 5. oktobra je čas za zbiranje naročnikov za 1. številko »Našega roda«. Naše poverjenike prosimo, da se točno držijo tega roka zaradi naklade, ki jo bomo morali tedaj določiti.

—mm Za Seliškarjevo povest »Bratovščina Sinjega galeba« se zanimajo tudi Hrvati. Prosili so, da bi jo smeli prinašati kot uvodno povest v mladinskem listu, ki ga bodo začeli izdajati mladi hrvaški pedagogi v Zagrebu.

—mm »Mariborer Zeitung« od 25. IX. prinaša kratko in ugodno oceno o Hudalesovi »Postelji gospoda Fibriha« in o »Kresnicah« IX.

—mm »Slovenec« je prinesel o knjigah Mladinske matice v letošnjem letu daljšo oceno. V njej ocenjuje vse knjige rednih in izrednih izdaj, le »Čurimurčke« je (hote ali ne-hote) prezrl. »Kresnice« prinašajo po njegovem polno zanimivosti za duha, ne pa tudi za srce. Hudalesova »Postelja gospoda Fibriha« mu je preenostransko tendenčna, »Barake« od Milkoviča se mu ne zdijo snov, ki bi bila primerna za otroke, po mnenju kritika povest ni močna, ni književna vrednost temveč povprečno blago. Zelo pa hvali Potokarjeve »Pirhe« in Seliškarjevo »Bratovščina Sinjega ga-

leba«. O »Pirih« pravi: To knjigo moramo pozdraviti ne samo kot lepo mladinsko knjigo, ki ni samo, kar se tiče opreme in izdaje, svojevrstna, temveč ima tudi svoj pomen kot začetek sistematičnih prevodov iz bolgarske književnosti. Založba je tej zbirki posvetila še posebno naklonjenost ter ji ni samo določila lepe oblike, temveč dala vsako črtico ilustrirati z inicialko in dvema risbama posebnemu domačemu umetniku, da se vidi čimvečja pestrost bolgarskih književnih in slovenskih likovnih umetnikov. Tako je to knjigo okrasilo nič manj kot 26 slikarjev. O »Bratovščini« pa pravi, da je zelo dobra mladinska »ovest, pisana z veliko umetniško silo ter v tem pogledu neprimerno boljša kot njegov »Rudi«. Na to govori kritik podrobno in z navdušenjem o vsebini knjige in končuje: Seliškarjeva povest je dobro leposlovno delo in bo ohranila svojo ceno, glavno pa je: mladina, zlasti moška, jo bo rada brala ter z velikim užitkom — je pa v svojem jedru tudi vzgojna.

Šolski radio

—II. teden. Torek 6. oktobra bo povedal mladini g. skladatelj Emil Adamič, kako nastane »Pesem« in kako mnogostranske in številne so njene oblike. Tekom leta bo g. predavatelj zgradil na podlagi pesmi celo glasbeno oblikoslovje ter bo ilustriral snov s klavirjem in na gramofonskih ploščah. II.—III.

Petek 9. oktobra ob obletnici smrti Viškega kralja Aleksandra I. bo govoril gosp. Josip Lapajne »Na Oplenju I. 1921. in I. 1936.« Da bi bilo predavanje istočasno domača komemoracija, naj se izvesijo na odru slike zadušbine na Oplenju. Nj. Vel. kralja Petra I. in Aleksandra I. Zemljepisno naj se ugotovi: Beograd, Mladenovac, Arandelovac, Topola, Oplenac. I.—III.

Stanovska organizacija JUU

iz društev

Velik interes vlada za poročilo o novosadski skupščini. — Prve volitve sreske uprave so izvršene z aklamacijo. — Članstvo zahteva ustanovitev podpornega fonda. — Iz Novega Sada prehaja stanovska zavest v sreska društva. — Učiteljske hrbtenice so ponosno vzravnane.

Vabila

—JUJ — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V CELJU bo imelo svoj redni občni zbor v soboto, 17. oktobra, s pričetkom ob 8. uri dopoldne na mestni narodni šoli v Celju. Pred prehodom na dnevni red se bodo sestavljale kandidatne liste za volitve po novih pravilih. Dnevni red: 1. situacijsko poročilo; 2. poročila uprave in nadzorstva; 3. poročilo o banovinski in državni skupščini JUJ; 4. volitve uprave, nadzorstva, častnega razsodišča in strokovnih referentov; 5. predavanje tov. Gerlanca o pedagoški ekskurziji v Č. S. R.; 6. »Učiteljski pokret« (tov. Haber); 7. dopisi in predlogi. — Knjižnica bo poslovala. Dol-

govni na članarini naj bodo do občnega zbora poravnani. K polnoštevilni udeležbi na zelo važnem zborovanju vabi odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA — OKOL. VZH. DEL bo imelo svoj redni občni zbor dne 10. oktobra t. l. ob 9. uri v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani. Dnevni red: 1. Otvoritev in poročila društvenih funkcionarjev. 2. Volitve. 3. Administrativne zadeve, poročila tov. nadzornik J. Drnovšek. 4. Poročilo o banovinski in glavni skupščini. 5. Slučajnosti. — Vse članstvo, ki še ni izpolnilo svoje dolžnosti napram društveni blagajni, se nujno naproša, da to stori, ker bo sicer imenoma navedeno na občnem zboru. — Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO ŠKOFJA LOKA vabi na letno skupščino, ki se bo vršila v soboto, 10. oktobra 1936, s pričetkom ob 8. uri na deški narodni šoli v škofiji Loka. — Dnevni red: Otvoritev zborovanja. — Umetnostni zakladi v loškem gospodarstvu, predava umetnostni zgodovinar, katehet g. Ivan Veider. — Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. — Poročilo predsednika, tajnika, blagajničarke in nadzornega odbora. — Državna skupščina v Novem Sadu. (Poroča tov. predsednik.) — Učiteljska stalnost — potreba naroda in države. — Volitve novega upravnega in nadzornega odbora. (Točno ob 11. uri.) — Članstvo opozarjamo na novi poslovnik, objavljen v celoti v 3. številki »Učit. tovariša«. Podrobne informacije daje uprava. — Važno: Tovariši in tovarišice, ki nimajo poravnanih svojih članskih obveznosti, ne morejo voliti in ne biti izvoljeni! — K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA. Vse tovarišice so vabljeni k seji ženskega odseka, ki se bo vršila v nede-

Uporabljajte

šolski

svinčnik

»SLOVENIJA«

»SLOVENIJA«

ker je zelo dober in poceni

ljo, 4. oktobra t. l. ob 9. uri dopoldne v osnovni šoli v Murški Soboti. Razgovarjale se bomo o temi: Naše delo — pogled nazaj in naprej. — To bo zadnja seja v tekoči poslovni dobi. Na društvenem zborovanju bo treba položiti račun dela in se bo vršila volitev odbora. Na vse to se moramo pripraviti. Zato pridite v čim večjem številu. Tudi tovariši dobrodošli!

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V LENDAVI bo zborovalo v soboto, 17. oktobra, v Bogojini ob 10. uri dopoldne. Na dnevnem redu so poročila banovinske in državne skupščine, predavanje tov. Majhna o: Pokretu učiteljsstva ter volitve. Za volitve veljajo posebni predpisi, ki so bili objavljeni v 2. številki »Učit. tovariša«. Predlagatelji liste morajo predložiti kandidatno listo pol ure pred pričetkom zborovanja. Listo mora podpisati ena sedmina polnopravnih članov. Člani, ki niso poravnali članarine za lansko leto, nimajo pravice voliti ne voljen biti. Poravnajte tedaj zaostalo članarino do 10. oktobra. Točnejše informacije se bodo dobile pred zborovanjem, zato se priporoča, da bi bilo članstvo že ob 9. uri na kraju zborovanja. — Pričakujemo polnoštevilne udeležbe. Odbor.

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KRANJU zboruje 14. oktobra ob 9. uri v kranjskem Narodnem domu. 1. Predložitev liste za volitve odborov. 2. Poročila delegatov in odbora. 3. Finančni predlogi. 4. Volitve. 5. O telesni vzgoji (St. Završnik). — Pri vseh točkah se vrše razprave. Članarina mora biti do dne zborovanja v celoti plačana. Odbor.

Poročila

—JUJ — SRESKO DRUŠTVO PTUJ je zborovalo 12. septembra 1936. v Ptuj. Navzočih je bilo tokrat 109 članov, kar je zelo razveseljivo v teh časih.

V situacijskem poročilu je odločno podarjal predsednik, da se je nepravilno podtikalo nekaterim tovarišem razdiralno delo in da se je o učiteljskih zborovanjih in sejah poročalo na izvenstanovskih mestih. — Nato je pozdravil novega zastopnika oblasti in obrazložil spremenjena društvena pravila k volitvam. Vložena je bila le lista z nosilcem Dušanom Šestanom, katerega izvolitev je izzvala odobravaljoč aplavz. Tovariš Samec je podal nekaj misli k svoji knjigi »Računanje brez računice«. V njih je poudarjal važnost smotrnosti računskega pouka. Zaželeno debata se ni razvila, ker večina šol knjige še ni dobila. Pričakujemo jo na prihodnjem zborovanju od vsega članstva!

Banovinska in državna skupščina JUJ. Potek pokrajinske in državne skupščine v Ljubljani in Novem Sadu sta podala predsednik Šestan in tovariš Juranič v izklesanih, markantnih potezah. Tov. Šestan: Razvijali sta se po načrtu, odklovali po dostojnosti, upoštevale so se želje starejših in mlajših in je posebno novosadska, kot še nikdar do sedaj, bila impozantna, elitna, parlament intelektualcev, manifestacija dela za narod in izraz prave naše stanovske zavesti. Zborovalo se je z neomejeno svobodo, o čemer so ravno nekateri časopisi netočno poročali. S tem, da še prečita govor zastopnika prof. udruženja g. Kneževića, poantira miselno linijo in zahteve skupščine in naših bojev. V njih pa bomo morali čimprej stegniti desnico v enoten nastop s profesorsko organizacijo in z organizacijo meščanskošolskih učiteljev.

Podporni fondji za učiteljsvo. Ken nam pa manjka v borbi za učiteljske pravice prepotrebni denarni sredstva, moramo takoj misliti na ustanovitev fonda, kakor ga imajo na primer črkostavci in delavci, ki tedensko žrtvujejo mnogo večje zneske kot mi mesečno in od še manjšega zaslužka. Pri stanovsko zavrednih bo to samoposebi prišlo! — Tovariš Juranič je motril skupščino s filozofskega zornega kota. Iskal je predvsem vzročnosti v naši stanovski politiki, se vpraševal ali so premestive radi šole in ali znamo biti svobodno kulturno opredeljeni? Za vse to se naj v bodoče organizacija bori in da se bo mogla uspešno, jo morajo sestavljati zanesljivi, kvalitetni člani. O tem pa naj rajši vsak sam premisli, da ne bo prepotrebni razočaranj.

Odbor je dobil priznanje, blagajnik tovariš Šterk pa absolutiraj za svoje res vzorno upravljanje mučnih blagajniških poslov.

FR. P. ZAJEC
izpravlja optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporočila: naočnike, ščipalnice, barometre, toplomere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

HRANILNI IN POSOJILNI KONZORCIJ

Kreditna zadruga državnih službencev v Ljubljani, Gajeva ulica št. 9 — v lastni hiši

Najstarejša kreditna zadruga v Jugoslaviji, ustanovljena leta 1874. Poštni čekovni račun št. 10.681. Telefon št. 3413. Posojila do Din 10.000 — vsem javnim nameščencem po 8% proti zasnabi na plačo na prvem mestu in poroštvo.

Izpolinjena

je
Vaša
želja

Zgodovinski pouk se bo poživil, proslave in slavnosti bodo slovesnejše! Izdelali smo namreč prvo serijo zbirke **zgodovinskih osebnosti** ki igrajo važnejšo vlogo v jugoslovenski zgodovini. — 1. serija vsebuje: (Velikost slik 47,5 x 63 cm) Štefan Nemanja, veliki župan Raške, Tvrtko I. — bosenski kralj, Ernest Zelezni — koroški vojvoda, Matija Gubec — kmečki kralj, Slepí guslar in Karadjordje Petrović. Cena slike samo Din 12.—. Na kartonu Din 20.—

KNJIGARNA »UČITELJSKE TISKARNE

registrovane zadruge z omejeno zavezo v Ljubljani, in podružnica v Mariboru